

DOMINGO CATALÁN

De 0 a 100

IGNASI GAYA

Cossetània Edicions

Col·lecció Perfils — 17

DOMINGO CATALÁN

De 0 a 100

IGNASI GAYA

Cossetània
EDICIONS

Primera edició: març de 2014

© Ignasi Gaya

© de l'edició:

9 Grup Editorial

Cossetània Edicions

C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls

Tel. 977 60 25 91 • Fax 977 61 43 57

cossetania@cossetania.com • www.cossetania.com

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Romanyà-Valls, SA

ISBN: 978-84-9034-226-8

DL T 128-2014

PRÒLEG, *de Carlos Martín*

Quan més del 25 per cent dels atletes que participaven en una marató a Espanya es retiraven i no arribaven a la línia de meta, en Domingo Catalán va decidir que aquesta prova li havia quedat petita i que el seu espai natural, a partir de mitjan anys vuitanta, havien de ser les curses de 100 quilòmetres. Aquesta decisió no només és el paradigma del que ha estat la seva carrera esportiva —en la qual, la tossuderia aragonesa ha estat fonamental—, sinó també la prova palpable de la capacitat visionària que sempre ha tingut, que li ha valgut que alguns el definissin com “el Kaspàrov de l’atletisme”. Malgrat que a principis dels vuitanta va tenir la fortuna de protagonitzar algunes de les experiències atlètiques més fabuloses de l’esport català de tots els temps (com ara viure de prop el naixement de la marató de Barcelona, que, curiosament, va començar a Palafrugell; el primer viatge d’una representació catalana a la marató de Nova York; o el debut victoriós a la primera cursa popular per excel·lència, la d’El Corte Inglés), Catalán va intuir que havia arribat el moment de canviar el rumb de la seva carrera com a atleta professional i provar sort en la més dura i ingrata de les proves del calendari: els 100 quilòmetres. La tirada mediàtica del fondista de Novalles (Osca) es va disparar amb la seva decisió, malgrat que ja havia format part dels primers escamots maratonians a Nova York (en un dels quals vam coincidir per gaudir d’una cursa que, en aquells anys a finals de la dècada dels setanta, ja deixava entreveure l’èxit que li esperava amb el pas del temps). A més, en Domingo també s’havia imposat en la primera Cursa d’El Corte Inglés, tot un esdeveniment ciutadà. Però el destí li reservava dos títols de campió del món de 100 quilòmetres, un rècord mai homologat i una fama a la qual mai va aspirar per dues carreres que han estat les que realment van marcar la seva vida esportiva.

La primera va ser la de Niça, el 1986. Feia 42 dies que havia corregut, i guanyat, els 100 quilòmetres de Santander (temps: 6 hores i 32 minuts) i només li faltaven quatre setmanes per disputar la marató de Calvià. Però en Catalán, que llavors es pensava que era un home de ferro i estava en la millor forma de la seva carrera, no només va guanyar aquests 100 quilòmetres de la Costa Brava, sinó que va batre el rècord mundial (6 hores i 15 minuts), una marca que finalment no era validada per l'exagerat desnivell del recorregut. Tres anys després, a Stellenbosch, coneguda com la Ciutat dels Roures, a la Sud-àfrica aïllada per l'"apartheid", va protagonitzar un sonat escàndol en acceptar una invitació per córrer una prova en la qual la bossa per al vencedor ascendia a més de 20.000 euros. Una veritable dinerada per a l'any 89. No va guanyar la cursa, però va ser coherent amb la seva línia d'actuació, ja que va respectar l'acord que havia signat i es va convertir en una referència per als atletes populars, quan el president de la Real Federación Española de Atletismo, que encara segueix en el càrrec, va decidir suspendre la seva llicència durant dos anys. Quan aquest mateix president va reduir-li la sanció a deu mesos, l'aurèola de líder indiscutible de l'atletisme popular d'en Catalán ja l'havia convertit en una autèntica llegenda. A molts llocs on anava a competir, es podien llegir pancartes amb missatges com ara CATALÁN, 100 – ODRIÓZOLA, o. Avui, parapetat a la seva botiga de material esportiu de la carretera de la Bordeta —els dies que no exerceix de pagès al seu hort de Novalet—, aquest inimitable esportista que ha exercit d'autodidacte més que ningú, regala consells a tots aquells que volen iniciar-se en les curses atlètiques, com abans van fer amb ell gent com en Mario Cortés o en Gregorio Rojo, l'entrenador del FC Barcelona, el qual, per refredar els seus desitjos de córrer una marató, li va recordar, quan encara era un principiant, que és molt important ser d'Ossa per participar en una marató, "però aquesta distància la correràs quan siguis més gran".

Periodista, actualment, és director de comunicació del torneig de tennis Barcelona Open Banc Sabadell. Ha desenvolupat la seva carrera professional en diversos mitjans, especialment a TVE (1988-2003), i ha participat en nombrosos projectes esportius com ara el Campionat d'Europa d'Atletisme Barcelona 2010 o el més recent Campionat del Món de Natació BCN2013. En l'actualitat, col·labora amb el diari La Vanguardia.

INTRODUCCIÓ

I

Sant Jordi és un dia especial per als periodistes culturals. Quan s'acaba la jornada, som molts els que traïem el cap a les festes que organitzen alguns diaris i editorials.

L'any passat, després de sortir una mica perjudicat d'un parell d'aquests saraus, vaig anar a raure a un bar de Gràcia, l'Astrolabi, regentat per l'escriptor Jordi Cantavella. Allí em vaig trobar la Rosa Rey, directora d'Angle Editorial, amb la qual havia parlat en alguna ocasió per qüestions de feina.

En aquests casos, no sé gaire què dir, però aquella nit vaig exhibir una loquacitat sorprenent, proporcional a la quantitat de cervesa ingerida. Va ser així com, després d'uns prolegòmens frívols i prometedors, la Rosa i jo ens vam posar a parlar animadament de la proliferació de novetats editorials relacionades amb la febre que ens ha agafat a tots plegats per córrer.

2

Si entrem en una llibreria amb la intenció de comprar algun llibre sobre *running*, ara mateix podem trobar:

- manuals d'entrenament
- consells sobre nutrició
- biografies d'atletes professionals
- experiències iniciàtiques de corredors amateurs
- assajos que analitzen la superioritat atlètica de l'*Homo sapiens* sobre el neandertal a l'hora de perseguir mamuts
- llibres d'autoajuda de triatletes tatuats que també aconsellen el lector de com invertir els seus diners a la borsa

- llibres d'autoajuda de dones de triatletes tatuats, fartes de sopar soles mentre el marit s'entrena
- etc.

Ens atreviríem a dir que aquesta allau divulgativa demostra una cosa: que, els anys de la crisi, si bé ens han portat les desgràcies que tots coneixem, també han popularitzat una pràctica esportiva de baix cost (encara que, qui ho desitgi, es pot polir el sou en vambes, samarretes tècniques, mitjons compressius, tallavents i rellotges amb GPS).

El *running*, a més, és flexible (córrer s'adapta a totes les circumstàncies, entorns i horaris), estimulante (les inscripcions a les curses populars cada cop s'esgoten més d'hora perquè la gent ha descobert que superar-se a un mateix és enriquidor) i ple de valors (a l'hora de comparar les maratons i la vida, poseu vosaltres mateixos totes les metàfores que se us acudeixin).

I amb la Rosa Rey, durant l'epíleg d'aquell Sant Jordi que ja s'extingia, comentàvem justament això: el món editorial —que acostuma a reaccionar amb rapidesa davant les noves tendències— s'ha agenollat davant un fenomen que ha provocat que algunes ciutats com Barcelona s'hagin convertit en grans pistes d'atletisme a l'aire lliure.

Després, quan se'ns van acabar els arguments i les cerveses (l'escriptor-bàrman de l'Astrolabi volia tancar), em vaig acomiadar de la Rosa i me'n vaig anar a dormir.

3

La sorpresa va arribar l'endemà. Com que semblava que això de córrer m'interessava tant, un correu electrònic de la directora d'Angle Editorial m'informava que en Jordi Ferré, responsable de Cossetània Edicions, volia fer un llibre sobre l'atleta Domingo Catalán, i havien pensat que potser jo podria escriure'l.

Immediatament vaig visualitzar una gran muntanya de feina afegida a les tasques pendents que aclaparen el meu dia a dia. I tal com és costum entre els corredors populars abans d'una cursa (quan ens jurem els uns als altres que no hem dormit bé o que arrosseguem molèsties a un dit del peu des de la Transició), vaig elaborar mentalment un ampli catàleg d'excuses per rebutjar l'oferiment de la Rosa Rey: que si els meus caps no em deixen respirar, que si cada tarda les meves

filles m'obliguen a jugar al Monopoly, que si m'he matriculat a un curset de papiroflèxia xinesa...

Per sort, la meva dona, l'Anna, ho va veure més clar que jo:

—No dius sempre que t'agradaria escriure alguna cosa amb cara i ulls? Doncs, per què no t'hi lances de cap?

4

Com (gairebé) sempre, ella tenia raó. Així, doncs, vaig anar a veure la Rosa i en Jordi, i al cap de cinc minuts ja estava entusiasmat amb el projecte. Durant aquella conversa preliminar els vaig preguntar una qüestió que m'encuriosia: sabent que, com és públic i notori, en Domingo Catalán té grans amics entre la professió periodística (a TV3, sense anar més lluny, n'hi ha uns quants), per què m'encarregaven aquell llibre a mi, si jo no el coneixia de res?

—Doncs justament per això —va respondre en Jordi Ferré—, perquè no sou amics.

Llavors vaig entendre la seva estratègia, es tractava de descobrir la persona que s'amaga darrere el gran atleta que tots coneixem. I fer-ho des de zero, sense prejudicis, amb la neutralitat d'un insubornable presentador de la BBC.

I ho vaig intentar. Ho juro per Abebe Bikila.

Tanmateix, després d'entrevistar en Domingo en un parell d'ocasions, vaig tenir la sensació —ho confesso— que ens havíem fet amics. Segurament, havia trencat aquell principi elemental de la deontologia periodística que exigeix que el reporter guardi certa distància amb els personatges dels quals parla. Però amb en Domingo no hi ha res a fer. Tal com saben els centenars d'amics que té a tot arreu, és una persona entranyable i carismàtica que atrau, com un imant, un munt de gent al seu voltant. I a la seva botiga d'equipament esportiu, Atleta's, no vaig trigar a adonar-me d'aquesta circumstància durant les nombroses entrevistes que li vaig fer. Més que comprar-se unes sabatilles de claus o una samarreta *dry fit*, el que busca bona part de la gent que es deixa caure a la tenda és fer-la petar una estona amb en "Mingu".

5

Va arribar un dia, però, que em vaig haver de plantar, després de dues hores de converses atlètiques entre els passavolants que entraven

a la botiga i un Domingo frisós per complaure'ls (el negoci és el negoci). Així que vam decidir que, a partir de llavors, les entrevistes les faríem a qualsevol dels nombrosos bars dels voltants de la botiga —al barri d'Hostafrancs—, mentre la seva filla, la Rosa, es feia càrrec de la tenda.

No us penseu que els ambients tavernaris em van facilitar les coses. Quan els parroquians del barri es troben l'exatleta, sempre hi ha algú que li vol explicar alguna atzagaiada. Amb en Domingo —tothom ho sap— les rialles estan assegurades.

És fàcil concloure, per tot plegat, que bona part del secret d'aquest home (més enllà dels grans èxits atlètics que ha aconseguit) s'han de buscar en la seva franca manera de ser i de comportar-se. Parlem d'un personatge que exemplifica amb la seva actitud vital allò que els francesos van definir com la *joie de vivre* gràcies a un caràcter generós, tossut i un pèl murri.

Espero que, com jo, gaudiu amb la seva història, que va començar en un petit poblet de l'Aragó anomenat Novalés.

IGNASI GAYA
Barcelona, gener de 2014

DE PROFESSIÓ: PASTOR

I

Com cada dia, en Domingo Catalán Lera es lleva abans que els seus tres germans. A Novales, un poble situat a 16 quilòmetres d'Oscà, gairebé tothom encara dorm. Només se sent la fressa de la pluja, que cau amb força.

La mare d'en Domingo també s'ha alçat i prepara l'esmorzar del seu fill. Avui toca ou remenat amb vi i sucre. En Domingo, que va complir 8 anys el mes passat, s'afanya a engolir l'àpat. Si tingués una agenda, ja estaria farcida de compromisos.

El primer de tots: marxar esperitat cap a l'església, a missa de 9, per auxiliar mossèn Lorenzo. En Domingo fa d'escolanet i ha de portar la canadella al capellà perquè s'hi renti els dits. També ha de fer dringar la campaneta a l'hora de l'àngelus. I acompanyar el mossèn quan doni la comunió als fidels.

Un cop s'acabi la missa que es fa en llatí, en Domingo es traurà la casulla a cuita-corrents i tornarà cap a casa. Un centenar d'ovelles afamegades l'esperen.

Des que el seu pare, un agricultor que té terres i bestiar, va haver d'acomiarar el pastor és el nen el que fa aquesta feina.

Cada dia de l'any.

Sota la pluja —com avui— o sota el sol. Faci fred o calor. I aquí, a Novales, la meteorologia no té terme mitjà: o et rosteixes o et geles. I si a sobre, al cerç, el vent típic de la zona, li agafa per posar-se a bufar amb força, llavors ja és com per tornar-te'n al llit i colgar-te sota una manta.

No es pot dir que la situació millori gaire a l'estiu. Quan el termòmetre arriba als 40 graus, als bens d'en Domingo no els dona la gana

sortir d'excursió. Així, doncs, el jove pastor els ha de buscar una gran ombra perquè el ramat es recuperi de la calorada.

No és fins al capvespre quan comença a refrescar, que les ovelles es dignen a marxar del seu recer. Però, és clar, ara hauran de menjar. I és de nit quan les malparides tenen més gana...

En Domingo, per tant, s'ha d'adaptar a un horari laboral que no s'acaba fins que no es pon el sol. A l'hivern, la cosa encara s'aguanta perquè l'astre rei s'acomiada pels volts de les 6 de la tarda.

Però a l'estiu, quan no li ve de gust pondre's fins a les 9 o a les 10 de la nit, el nano es desespera perquè no troba el moment de tornar a casa d'una maleïda vegada, tip d'unes ovelles que, unilateralment, han decidit endarrerir l'horari dels seus àpats.

2

Ara veiem com el ramat conduït per en Domingo s'allunya del poble, sota un aiguat que fa brillar les teulades de Novales.

Recordem-ho, estem parlant d'un nen que, durant els següents sis anys (del 1956 al 1962), sempre el trobarem trescant pels turons marronosos dels voltants, acompanyat d'un centenar d'ovelles que han d'omplir el pap. Al vespre, el pare els passarà la mà pel ventre per comprovar que no vagin llikes de panxa.

Si fóssim a la primavera, en Domingo també hauria de vigilar que els bens no s'esmunyissin al camp d'algun veí, atrets per la verdor de l'ordi tendre o l'alfals.

Aterrit, encara recorda el dia que va veure com la robusta figura del pare se li apropava amb el cinturó a la mà, disposat a recordar-li que un pastor com cal no pot badar mai.

Però és que alimentar tantes ovelles no és fàcil.

Sí, d'acord, hi ha les terres comunals de l'Ajuntament... Llàstima que per allí hi passi el bestiar de tot déu i la terra estigui seca i exhausta...

Per això, quan plou i l'herba creix amb més força —com avui— la pluja hauria de ser motiu d'alegria per al jove Domingo. El problema és que al Novales de 1956 les jaquetes de Gore-Tex són cosa de ciència-ficció, i el petit pastor només es pot protegir dels xàfecs amb una pell (d'ovella, *of course*).

Ho complementa amb unes minimalistes avarques de goma de pneumàtic que potser fascinarién un antropòleg impressionable, però que no es pot dir que compleixin amb precisió la funció per a la qual han estat concebudes (impedir que els tendres peus del nen Domingo quedin ben xops).

Malgrat tot, ens atrevim a assegurar que, avui, la sort no ha girat del tot l'esquena a en Domingo, perquè el quadre de desastres meteorològics el completen les boniques pedregades que acostumen a maltractar Novales les tardes d'estiu.

En Domingo encara riu quan recorda el dia que un amic seu, el periodista Arcadi Alibés, el va visitar al poble amb un flamant Mercedes. Era el mes d'agost i, de sobte, va començar a caure pedra. El Mercedes va acabar com un colador.

3

Malgrat les penalitats d'un dia a dia gens còmode, segur que alguna ànima ingènua s'afanyaria a qualificar de "bucòlica" la vida d'en Domingo, com si fos un Mowgli ibèric o, encara millor, la reencarnació de Henry David Thoreau, aquell escriptor antitecnològic que, després d'isolar-se un parell d'anys en una cabana de Massachusetts, va escriure un llibre legendari, *Walden o la vida als boscos*, que es va convertir en la Bíblia dels defensors de la vida senzilla.

Oh, sí! Aquí el veiem! El pastor d'esperit pur! Trotant per la prada amb el seu ramat. Omplint els pulmons d'un oxigen que, uns quants anys més tard, li servirà per enfonsar els seus rivals a les ultramaratons de 100 quilòmetres...

Doncs, no, em sap greu, però aquesta fotografia no és ben bé la que en Domingo guarda a la memòria.

Quan se li demana un resum de l'època de pasturatge, respon, taxatiu, que des dels 8 fins als 14 anys no recorda cap dia feliç. En Domingo de 1956 vol anar a classe cada dia, formar-se, aprendre coses que el facin anar més enllà del món primari de la ramaderia.

I, en canvi, es troba que l'envien tot el sant dia a voltar pels turons que encerclen Novales, amb un centenar d'ovelles i un gos que no li fa ni puto cas (però és normal, quina autoritat pot tenir un xitxarel·lo de 8 anys?).

A més, les seves aptituds intel·lectuals són superiors a les de la majoria dels nens del poble. Se n'adona els pocs dies que pot anar a escola, quan el temps és tan horrible que fins i tot un home exigent com el seu pare li diu que avui deixi les ovelles a l'estable, que ja menjaran alfals, que amb aquella glaçada millor que no surti de Novales (per això en Domingo sempre desitja que faci mal temps).

I allí, al col·legi, envoltat de nens d'edats dispars (les escoles dels pobles petits són així), en Domingo xucla els nous coneixements amb avidesa, ben conscient que allò només és una treva. A partir de demà, haurà de seguir formant-se de nit a casa del capellà gràcies a una professora anomenada María Jesús, que, magnànima, li fa classes nocturnes durant un parell d'hores quan les ovelles ja dormen.

No ens ha de sorprendre, per tot plegat, que un bon dia el nen li etzibi al seu pare:

—*Cuando tenga 14 años y consiga el certificado de estudios, me iré del pueblo.*

4

Ara que ja ha deixat de ploure, ajagut en un turó, en Domingo pensa, com fa sovint, en la seva vida anterior. Recorda els anys que anava a escola cada dia, sense preocupar-se de les ovelles ni tampoc de si plovia o feia sol. Oh, si pogués tornar enrere...!

Aquell tros de vida més o menys feliç, que es perllonga fins als 8 anys, comença el 1948. Si volem ser més precisos, s'inicia el 4 d'agost a la tarda, quan l'embarassadíssima Julia Lera es disposa a portar el berenar al seu marit, en Martín Catalán, que, en aquell moment, està trillant a l'era.

El marit es queda sense berenar perquè, just llavors, en Domingo Catalán Lera decideix que ha arribat l'hora de presentar-se al món.

No es pot dir que la seva arribada sigui espectacular. Neix menut, sec i neulit, i més d'un sospita que el nen no durarà gaire.

Però una dida del poble, Mamá Consuelo, l'alimenta a cor què vols i aconsegueix que en Domingo s'incorpori amb normalitat al paisatge familiar de Novales.

Al poble, per cert, en Domingo no es diu Domingo: es diu Martín (o Martiner, en els cercles més íntims), perquè quan neix el seu pare decideix contravenir la norma no escrita que imperava en alguns in-

drets, segons la qual convé fer coincidir el nom del nounat amb el del sant del dia del naixement.

—*Mi hijo se llamará Martín* —informa el pare a familiars i veïns, malgrat que el 4 d'agost és Sant Domènec i, per tant, *convindria* que el seu fill s'anomenés així.

Catorze anys més tard, el nen descobreix la veritat. Aquell dia es dirigeix a l'Ajuntament del poble per demanar el certificat de penals. I allí s'assabenta, amb estupefacció, que el tenen registrat com a Domingo, i no pas com a Martín (que, oficialment, és el seu segon nom).

Però, lògicament, ja és massa tard. Al poble a ningú no li passa pel cap anomenar el petit Martiner d'una altra manera. I quan, més endavant, es converteix en la principal celebritat de Novalés, al cartell de la plaça que li dediquen s'hi pot llegir: PLAZA MARTÍN CATALÁN, CAMPEÓN DEL MUNDO DE ATLETISMO.

5

És justament en aquesta mateixa plaça on hi trobem la casa pairal de la família Catalán. Els carrers que hi desemboquen, el 1948, encara estan sense asfaltar. Tampoc no hi ha aigua corrent. I només dos o tres pagesos del poble (la majoria cultiva ordi, alfals i remolatxa) tenen tractor. Són els més privilegiats. A casa d'en Domingo no se'n van poder permetre cap fins als anys 60.

Com els seus veïns, els Catalán viuen sense luxes. A casa, l'aparell de ràdio és un dels pocs objectes que no compleix una funció utilitària relacionada amb la supervivència o l'autoabastiment de la família.

Però això no vol dir que siguin pobres.

A més de les ovelles, posseeixen cavalls, gallines, porcs... i unes quantes hectàrees de terreny que el pare d'en Domingo ha heretat. El problema és que té set germans. I pagar la llegítima a tanta gent li genera molts maldecaps econòmics... i també nombroses discussions familiars.

El petit Domingo és força aliè a aquestes circumstàncies quan comença a anar a escola. Allí hi troba un mestre falangista amb aficions musicals (el *Cara al sol* és la seva cançó preferida) i també la seva estimada María Jesús, que només alliçona els nens més petits perquè (es diu, es comenta, es rumoreja...) està aparellada amb un republicà, que —alguns encara van més lluny— fins i tot podria tractar-se d'un

maquis. La María Jesús és la germana de la majordoma del capellà i (es diu, es comenta, es rumoreja) això la salva d'un afusellament segur.

Sigui com sigui, aquesta professora es converteix en la primera persona que té una influència decisiva en la vida d'en Domingo. Li obre perspectives, li parla d'un món que va més enllà de Novales, li explica que, allí fora, hi ha ciutats, universitats, fàbriques...

Més endavant, quan en Domingo es converteix en el pastor oficial de la família, la María Jesús li fa veure que pot aspirar a alguna cosa més que a conduir un ramat d'ovelles, que ell té futur (però fora del poble). En Domingo, que obre uns ulls com unes taronges, reté aquella informació, se la guarda i la fa seva.

I quan als 8 anys el seu pare li comunica que la família ja no pot mantenir el pastor que tenien contractat, i que ell ha de treure les ovelles a pasturar cada dia, en Domingo li respon:

—*Cuando tenga 14 años y consiga el certificado de estudios, me iré del pueblo.*

6

Abans que aquesta anunciada declaració d'intencions es converteixi en realitat, transcorren 6 anys d'esforç i penúria. Però no tot és temps perdut. En Domingo, per exemple, es converteix en un expert a l'hora de fer parir els bous. Només li cal fer una ullada al cul i al braç de l'ovella prenyada per endevinar si tindrà descendència durant les properes hores.

Llàstima que la clarividència del nostre home no sigui infal·lible i, de tant en tant, algun animal se li posi de part en plena marxa! En aquests casos, el jove pastor-llevadora exhibeix les qualitats que, anys més tard, el convertiran en un dels fondistes més importants del món: cap fred i resistència.

Cap fred perquè quan un bou és a punt de donar a llum, en Domingo ha d'ajudar a parir l'animal abans que aparegui en escena alguna guineu amb ganes de sopar xai tendre.

I resistència perquè, a continuació, ha de carregar-se el lletó a l'esquena (4 quilos de pes com a mínim) i córrer com un esperitat fins a la capçalera del ramat, que ha seguit avançant i no espera ningú.

Feina feta? Ja pot reposar en Domingo? No del tot. Perquè si té la sospita que alguna altra ovella vol imitar la seva col·lega i decideix

convertir-se en mare abans de tornar a l'estable, el procés comença de cap i de nou.

I llavors toca esprintar cap a la cua del ramat, localitzar el be res-sagat, ajudar a parir el maleït animalot i, finalment, córrer una altra vegada fins al capdavant del grup, carregant a les espatlles el fruit de les entranyes de la impacient ovella.

7

Sovint, en Domingo es demana per quins set sous és necessari viure així, sempre amb l'ai al cor, fent servir mètodes rudimentaris l'origen dels quals s'enfonsa en la foscor del temps.

Però com que per res del món vol tastar el gust del cinturó que el seu pare es treu dels pantalons amb tanta alegria, segueix executant amb disciplina prussiana tot allò que li ordenen. En Domingo és el gran de quatre germans i ser l'hereu sempre et fa desenvolupar el múscul de la responsabilitat.

Ara bé, tot aquell endarreriment ancestral... tot aquell conformisme a l'hora de fer les coses "com s'han fet sempre"... tot allò l'enerva. I no és que en Domingo odii el poble. De fet, no tindria cap inconvenient a quedar-s'hi tota la vida si allí hi veiés una escletxa per on s'hi pogués escolar el progrés, una roda que girés en la mateixa direcció d'un món que avança a tot drap (això del món que progressa l'hi ha explicat la María Jesús).

I quan en Domingo s'imagina a si mateix, ja com a adult, vivint a Novales al cap d'uns anys, no li desagrada gens projectar-se en la figura d'un empresari emprenedor que gestiona una lleteria o una fàbrica de formatges.

Com tampoc no li importa visualitzar-se com un ramader que ha pres la sàvia decisió de posar un tancat a totes les seves terres, de manera que ningú ja no s'hagi de prendre la molèstia de treure a pasturar unes ovelles que a partir d'ara creixeran en règim estabulat.

Però no, aquest no és el destí d'en Domingo. I ni tan sols els honestos àpats que la seva mare li guarda al sarró (per exemple, una costella de porc i un tros de pa, acompanyats d'una ampolla d'oli i d'una canya foradada que fa funcions de saler) el fan des-sistir del seu projecte de fotre el camp d'allí un cop hagi complert els 14 anys.

I ara que, finalment, arriba el moment de la ruptura, aquest jove fibrat que no es cansa mai (qualitats que encara no s'ha plantejat que podria aprofitar en alguna competició esportiva) té les idees ben clares: avui, 4 d'agost de 1962, vol dir-li bon vent i barca nova a Novales, però també vol desfer-se de la imatge d'aquell nen raquític que va sobreviure gràcies als pits de Mamá Consuelo.

—*Papá, hoy es mi santo.*

—*¡Hombre, felicidades! ¿Y cuántos años cumples?*

—*Catorce, y esta misma noche me voy de casa y cojo el tren de Barcelona porque la prima Adela me ha buscado trabajo. ¡A mí no me para ni la Guardia Civil!*

ÍNDEX

PRÒLEG, <i>per Carlos Martín</i>	5
INTRODUCCIÓ	7
DE PROFESSION: PASTOR	11
EL NAIXEMENT D'UN ATLETA	19
SOMNIS TRENCATS	31
RAMON OLIU O ELS INICIS DE LES CURSES POPULARS	39
NOVA YORK, LA MARATÓ DE LES MARATONS	47
DIES DE TRANSICIÓ	55
LA PRIMERA MARATÓ DE BARCELONA	63
EL COS... I LA MENT	71
ATLETISME POPULAR VS. ATLETISME FEDERAT	83
LES 1.001 CURSES	89
LA GUERRA CIVIL DE NIKE	107
APOL·LO I DIONÍS	113
A L'ILLA D'EN MAGNUM	119
TORRES 5, LA BENZINA D'EN DOMINGO	125
UN ENTRENADOR, UN AMIC	139
EL REI DE L'ESTRATÈGIA	143
NIÇA: UN RÈCORD DEL MÓN... ESCAPÇAT	149
OBJECTIU: TORHOUT	155
EL MILLOR DEL MÓN	161
LA BOTIGA DELS ATLETA'S	169

LA CRISI DELS 40.....	173
ELS MILLORS ANYS.....	181
SUD-ÀFRICA O EL SALT A LA FAMA.....	185
EL COMIAT	205
CÓRRER PER GUST	211
DE LES CURSES ALS DESPATXOS	215
L'ALEGRIA DE VIURE.....	221
AGRAÏMENTS D'EN DOMINGO CATALÁN	227